

Sygn. akt VII U 1780/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Jarosław Matuszczak

Protokolant: stażysta Justyna Łącka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 maja 2016 r. w G.

sprawy z odwołania M. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 7 września 2015 r. nr (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. Akt VII U 1780/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 07 września 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu M. F. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niespełnienie wymogów niezbędnych do nabycia przedmiotowego świadczenia – tj. nielegitymowanie się przez wnioskodawcę 25 – letnim ogólnym stażem ubezpieczeniowym.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł ubezpieczony wnosząc o przyznanie mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu świadczenia pracy w szczególnych warunkach.

Kwestionując zasadność decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczony oparł się na następującej argumentacji:

- zdaniem skarżącego przepisy ustawy z dnia o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych naruszają zasady współzycia społecznego. Jak wyjaśnił odwołujący się, w trakcie zatrudnienia w Zespole (...) w S. G. doszło do zarażenia go chorobą zakaźną (wirusowym zapaleniem wątroby) w konsekwencji czego był on 3 - krotnie hospitalizowany. Okresy przebywania przez odwołującego się z tego tytułu w szpitalu jak również okresy przebywania na zwolnieniu lekarskim po wyjściu ze szpitala, które łącznie wyniosły 150 dni nie zostały zaliczone przez organ rentowy do okresów składkowych. Jak podkreślił skarżący, powyższe narusza zasady współzycia społecznego, albowiem do zakażenia doszło podczas wykonywania przez odwołującego się pracy, a hospitalizacja z przypadku chorób zakaźnych była obligatoryjna. Wskazując na powyższe ubezpieczony wniósł o to, by okresami nieskładkowymi uzupełnić brakujący okres składkowy, niezbędny do nabycia prawa do emerytury w wymiarze 18 dni.

- Wskazując na fakt, że w dacie rozpoczęcia pierwszego zatrudnienia nie obowiązywała jeszcze ustawa o emeryturach i rentach z FUS z dnia 17 grudnia 1998 r., a kwestie nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym regulowały jedynie przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – odwołujący wyjaśnił, że w przedmiotowej sprawie zastosowanie winna znaleźć także zasada ochrony praw nabytych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony M. F., urodzony w dniu (...), w dniu 01 czerwca 2015 r. złożył w organie rentowym wniosek o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Odwołujący się jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków tam zgromadzonych na dochody budżetu państwa. W dniu 10 września 2013 r. wnioskodawca ukończył wiek 60 lat.

W toku postępowania przed organem rentowym na dzień 01 stycznia 1999 r. wnioskodawca udowodnił łącznie 18 lat, 8 miesięcy i 17 dni okresów składkowych oraz 7 lat, 4 miesiące i 18 dni okresów nieskładkowych.

Przy ograniczeniu zaliczenia okresów nieskładkowych do 1/3 okresów składkowych sprawa, skarżący na dzień 01 stycznia 1999 r. legitymuje się łącznie 24 latami, 11 miesiącami i 13 dniami ogólnego stażu pracy uwzględnianego do prawa do emerytury, w tym 18 latami, 8 miesiącami i 17 dniami okresów składkowych oraz 6 latami, 2 miesiącami i 26 dniami zaliczalnych okresów nieskładkowych.

Odwołujący się legitymuje się 17 latami, 5 miesiącami i 17 dniami stażu pracy w szczególnych warunkach.

W okresie od 01 grudnia 1980 r. do 31.01.2015 r. skarżący świadczył pracę zawodową lekarza radiologa.

W trakcie wykonywania pracy w Zespole (...) w S. skarżący zaraził się chorobą zawodową zakaźną – wirusowym zapaleniem wątroby.

W związku z powyższym odwołujący się był trzykrotnie hospitalizowany w Szpitalu (...) w G., a jego pobyt we wskazanej powyżej placówce wyniósł łącznie 64 dni.

Ponadto, po każdym wyjściu ze szpitala wnioskodawca korzystał z pohospitalizacyjnych zwolnień lekarskich, których łączna ilość wyniosła 86 dni. Za powyższe dni ubezpieczonemu został wypłacony zasiłek chorobowy.

Łącznie ilość dni przebywania przez skarżącego w szpitali oraz korzystania ze zwolnień lekarskich pohospitalizacyjnych wyniosła 150 dni.

Powyższe okresy zostały uznane przez organ rentowy przy ustalaniu stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy jako okresy nieskładkowe.

Okoliczności bezsporne, vide: akta rentowe, tom VI: wniosek o emeryturę – k. 1-4, karta przebiegu zatrudnienia – k. 28, decyzja pozwanego z dnia 07 września 2015 r. – k. 30; Tom III dot. renty z tytułu choroby zawodowej: decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej – k. 4.

Sąd zważył co następuje:

Powyższy bezsporny stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów prywatnych znajdujących się w aktach pozwanego organu rentowego, których prawdziwość oraz rzetelność co do zasady nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Strony nie prowadziły sporu odnośnie faktów dotyczących przebiegu pracy zawodowej ubezpieczonego, lecz spór co do tego, czy nieskładkowy okres hospitalizacji i opieki poszpitalnej związany z wirusowym zapaleniem wątroby winien podlegać ograniczeniom zaliczania do 1/3 okresów składkowych.

Odwołanie ubezpieczonego jako niezasadne, nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca nie legitymuje się wymaganym 25 - letnim ogólnym stażem ubezpieczeniowym, co sprawia, że stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie tj. Dz. U. z 2015, poz. 748 ze zm. dalej przywoływany jako ustawa), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki na dzień 01 stycznia 1999 r. :

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z treścią art. 5 ust 1 ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2-5, następujące okresy:

- 1)składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) nieskładkowe, o których mowa w art. 7.

Jak stanowi art. 5 ust. 2 ustawy, przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

W art. 6 ustawy wymieniono natomiast okresy, które uznawane są za okresy składkowe, zaś w art. 7 okresy kwalifikowane jako okresy nieskładkowe.

Zgodnie z treścią art. 7 ust. 1 okresami nieskładkowymi są m.in. następujące okresy pobierania:

- a) wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie przepisów Kodeksu pracy,
- b) zasiłków z ubezpieczenia społecznego: chorobowego lub opiekuńczego,
- c) świadczenia rehabilitacyjnego,
- d) świadczeń wymienionych w lit. b i c po ustaniu obowiązku ubezpieczenia;

Należy także zaznaczyć, iż dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli na dzień 1 stycznia 1999 r. spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jak już wskazano, stan faktyczny sprawy był niesporny. Bezsporne było także spełnienie przez ubezpieczonego przesłanki osiągnięcia wieku 60 lat, wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS, a dochody budżetu państwa.

Spór pomiędzy stronami dotyczył wyłącznie zasadności zastosowania w odniesieniu do ubezpieczonego przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, konstytuujących wymóg legitymowania się przez osoby ubiegające się o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 25 - letnim ogólnym stażem ubezpieczeniowym jak również możliwości zakwalifikowania okresów hospitalizacji skarżącego w szpitalu z powodu występującej u niego choroby zakaźnej oraz korzystania ze zwolnień lekarskich pohospitalizacyjnych do okresów składkowych w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy.

Przepisy prawa ubezpieczeń społecznych, jako przepisy prawa publicznego mają charakter przepisów bezwzględnie obowiązujących, do których nie stosuje się łagodzących ich charakter klauzul generalnych, takich jak np. klauzula nadużycia prawa podmiotowego. Oznacza to, że przy ustalaniu prawa do dochodzonego świadczenia zarówno organ rentowy jak i orzekający w sprawie Sąd musi interpretować przepisy ściśle i nie może czynić od nich żadnych wyjątków, poza wyjątkami wyraźnie przewidzianymi w ustawie. Nie jest możliwe opieranie rozstrzygnięcia sądu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych o zasady sprawiedliwości społecznej, czy też inne klauzule generalne (por. z wielu: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 lutego 2013 r., III AUa 1860/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 3 lipca 2013 r., III APa 6/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 sierpnia 2013 r., III AUa 1772/12, wszystkie opubl. w: www.orzeczenia.ms.gov.pl)

Wszystkie okresy korzystania przez ubezpieczonych z zasiłków chorobowych zostały uregulowane jednolicie w art. 7 ust. 1 pkt b) ustawy i nie zawierają różnicowania z uwagi na przyczynę dla której zostały udzielone. Ustawodawca jednakowo traktuje okresy przymusowej hospitalizacji jak i okresy niezdolności do pracy w czasie choroby z innych przyczyn, uznając, że we wszystkich tych przypadkach lekarz stwierdza fakt wystąpienia schorzenia lub urazu, które uniemożliwiają świadczenie pracy. Skoro zaś ustawodawca nie rozróżnia tych sytuacji to i Sąd nie miał podstaw, by zakwalifikować okresy przebywania przez skarżącego w Szpitalu w zw. z występują u niego chorobą zakaźną jak również okresy korzystania ze zwolnienia lekarskiego po wyjściu ze szpitala do okresów składkowych, albo wyłączenia ich spod ograniczenia ustanowionego w art. 5 ust. 2 ustawy. Regulacja zawarta w art. 7 ust. 1 nie pozostawia w tym zakresie najmniejszych wątpliwości.

Bez znaczenia dla tego wniosku pozostają zatem podnoszone przez wnioskodawcę kwestie związane z faktem przymusowego charakteru hospitalizacji lub też faktem, że był on jedyną osobą świadczącą pracę w charakterze radiologa w S. – bowiem nie są to okoliczności uprawniające Sąd do zakwalifikowania 18 dni nieskładkowych do okresów składkowych.

Z uwagi na powyższe mając na uwadze treść regulacji zawarte w art. 5 ust. 2 ustawy, ustalając ogólny staż ubezpieczeniowy nie można uwzględnić okresów nieskładowych w pełnej, posiadanej przez skarżącego wysokości – albowiem podlegają one ograniczeniu do 1/3 okresów składkowych.

Powyższe sprawia, że wnioskodawca nie legitymuje się 25-letnim ogólnym stażem ubezpieczeniowym.

Twierdzenie ubezpieczonego o tym, że winien skorzystać z ochrony praw nabytych poprzez zastosowanie przy ustalaniu prawa do emerytury z tytułu świadczenia prac w szczególnych warunkach jedynie przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. nie może znaleźć uznania, skoro ubezpieczony żadnych uprawnień emerytalnych w tym okresie, tj. do dnia 31.12.1998 r. nie nabył, a w dacie ustalania uprawnień skarżącego do emerytury obowiązują przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zatem to ta regulacja określa przesłanki, jaki musi spełnić ubezpieczony. Wskazać przy tym należy, że właśnie w celu uwzględnienia słusznych praw osób świadczących pracę w okresie sprzed wejścia w życie tej ustawy, zawarto w niej przywołany powyżej art. 184.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego brak jest podstaw do spełnienia żądania ubezpieczonego i przyznania mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Mając powyższe na uwadze, na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z przywołanymi wyżej przepisami, w szczególności art. 5 ust. 2, 7 ust. 1 oraz 184 a contrario ustawy Sąd Okręgowy oddalił odwołanie ubezpieczonego.